

Decyzja

Prezydium KK

nr 134/12

ws. opinii o prezydenckim *projekcie ustawy o Aktuariuszu Krajowym*

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia prezydencki projekt ustawy o Aktuariuszu Krajowym.

Opiniowany projekt ustawy przewiduje utworzenie centralnego organu administracji rządowej podległego Prezesowi Rady Ministrów, właściwego w sprawach: 1) sporządzania analiz, prognoz i opinii dotyczących przychodów, dochodów, rozchodów i wydatków sektora finansów publicznych. 2) monitorowania i oceny wpływu obowiązujących aktów normatywnych oraz projektów aktów normatywnych na przychody, dochody, wydatki i rozchody sektora finansów publicznych oraz na dochody ludności. Aktuariusz Krajowy skupiłby w swoich rękach zadania realizowane do tej pory przez różne podmioty m.in.: 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który opracowuje aktuarialne analizy i prognozy w zakresie ubezpieczeń społecznych (art. 68 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) oraz wieloletnie prognozy kroczące dochodów i wydatków funduszu emerytalnego, w oparciu o które powinna być prowadzona gospodarka finansowa Funduszu Rezerwy Demograficznej (art. 61 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), 2) Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, który sporządza coroczne prognozy przychodów i kosztów NFZ na kolejne 3 lata, 3) Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, który m.in. ustala tablice trwania życia dla wieku ubezpieczonych brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości świadczeń emerytalno-rentowych.

Analiza przewidzianych w opiniowanym projekcie kompetencji Aktuariusza Krajowego pozwala na stwierdzenie, że większość z nich dotyczy przygotowywania dokumentów (analiz, prognoz i opinii) dotyczących różnych czynników wpływających na sytuację sektora finansów publicznych (jego przychodów, dochodów, rozchodów i wydatków). Spośród kompetencji o charakterze stanowczym w art. 4 opiniowanego projektu ustawy wymienia się jedynie sporządzanie tablic dalszego trwania życia oraz obliczanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla kategorii ryzyka dla poszczególnych grup działalności.

Jak wynika z uzasadnienia opiniowanego projektu ustawy jego uchwalenie jest konieczne z uwagi na potrzebę stworzenia ram prawnych i instytucjonalnych systemowego przygotowywania prognoz długookresowych, które zapewnią niezależne, kompetentne i terminowe przygotowywanie analiz i prognoz długookresowych.

Przesłany do zaopiniowania prezydencki projekt ustawy o Aktuariuszu Krajowym zasługuje na krytyczną ocenę. Przewiduje on w istocie rzeczy powielenie kompetencji realizowanych do tej pory przez inne podmioty (głównie Prezesów ZUS, NFZ i GUS). W projekcie nie przewiduje się jednocześnie pozbawienia tych podmiotów zadań, które w zamierzeniu projektodawcy mają być realizowane przez Aktuariusza Krajowego (zarzut ten nie dotyczy kompetencji do ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, które na zasadzie wyłączności mają być realizowane przez Aktuariusza Krajowego). W art. 4 pkt 2 opiniowanego projektu ustawy proponuje się np. powierzenie Aktuariuszowi Krajowemu kompetencji do sporządzania tablic dalszego trwania życia, o których mowa w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w art. 24 ustawy o emeryturach kapitałowych nie przewidując jednocześnie żadnych zmian w tych ustawach w przepisach zmieniających opiniowanego projektu ustawy. W rezultacie tablice dalszego trwania życia byłyby ogłaszane zarówno przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim na podstawie obowiązującego nadal art. 26 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jak i przez Aktuariusza Krajowego na podstawie art. 9 ust. 2 opiniowanego projektu ustawy. Zarzut dublowania kompetencji dotyczy również innych zadań, które miałyby być realizowane przez Aktuariusza Krajowego. Analizy, prognozy i opinie, o których wspomina się w art. 3 opiniowanego projektu ustawy byłyby równocześnie przygotowywane w różnych instytucjach w Polsce (Aktuariusz Krajowy, ZUS, NFZ, GUS). Co więcej GUS, ZUS, NFZ, na których spoczywa ustawowy obowiązek przygotowywania różnych analiz, prognoz, sprawozdań i opinii związanych z zakresem ich działalności mogłyby zlecić Aktuariuszowi Krajowemu przygotowanie analizy lub opinii, a także świadczyć na ich rzecz bieżące doradztwo z zakresu analiz aktuarialnych.

Dotychczasowy sposób realizacji przez Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych ZUS oraz odpowiednie jednostki organizacyjne Głównego Urzędu Statystycznego, Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Finansów zadań w zakresie przygotowywania analiz, prognoz, sprawozdań i opinii dotyczących różnych aspektów ich działalności nie potwierdza potrzeby powierzenia tych kompetencji kolejnej instytucji publicznej jaką miałyby być Aktuariusz Krajowy. W art. 8 opiniowanego projektu ustawy deklaruje się bezstronność i niezależność

Aktuarusza Krajowego przy wykonywaniu swoich zadań. Nie gwarantuje tego natomiast założony w projekcie opiniowanej ustawy charakter prawny Aktuarusza Publicznego (centralny organ administracji rządowej podległy Prezesowi Rady Ministrów) oraz przyjęty sposób jego powoływania i odwoływania.

Wejście w życie opiniowanego projektu ustawy spowoduje obciążenie budżetu państwa dodatkowymi kosztami, które szacowane są na ok. 4-4,7 mln złotych rocznie. Takie skutki finansowe wejścia w życie ustawy o Aktuaruszu Krajowym zostały oparte na nierealnym założeniu, że urząd Aktuarusza Krajowego będzie w stanie realizować określone w ustawie zadania przy pomocy 20 pracowników.

Gdańsk, 26 lipca 2012 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”
Ewa Zydorek
Ewa Zydorek